

A Filmgyár műhely 2011 februárjának egyik leghidegebb pén-tek délutánján kezdte el a közös munkát 15–22 év közötti fiatalokkal. Az alig fűtött helyiségben ülve nehéz volt bízni abban, hogy a diákok lelkesedése egészen május végéig töretlen marad, de az idő rácáfolt az aggályainkra. A Vasgyár télen még inkább lehangoló, viszont látványnak egyedülálló, ami egy filmes műhely számára kifejezetten inspiráló.

A műhely tavaszi etapjának tematikáját a Gyár és a Vasgyári kolónia történeti áttekintésétől indulva a filmtörténet helyi vonatkozásain át haladva építettük fel azzal a céllal, hogy a készülő rövidfilmek valóban erről a zárt és titokzatos világról szóljanak. Darázs Richárd, R. Nagy József, Dobák Judit és Báron György előadásai az említett témákat más-más nézőpontból érintve, archív fotóanyagokat, interjúkat, saját kutatásokat bemutatva tettek érdekessé és feldolgozhatóvá a néhai LKM világát.

A tervezett rövidfilmek sztorijai már ekkor körvonalazódtak a fiatalok fejében. A helytörténeti alapozást követően a filmek előkészítése következett. Olvadó hóban, esőben, tavaszi napsütésben, zöldülő gaz között jártuk és fotóztuk, mozgóképeken rögzítettük a terepet. A kezdetben nyomasztó közeg kezdett ismerőssé, befoghatóvá és befogadhatóvá válni. Lassan mindenkinek lett néhány kedvenc szeglete, ablaka, és ezekből a mozaikokból elkezdett felépülni a készülő filmek képi világa, amiben segítségünkre volt Fillenz Ádám, a *Pál Adrienn* című film operatőre is.

Minél több időt töltöttünk együtt a Gyárban, annál gyakrabban jártak be a stábok ráérő idejükben nélkülünk is fotózni, forgatni. Egyre izgalmasabbá vált a közeg, az „extrém kalandpark”-feeling mellett egy igazi „filmstúdiós” díszlet sajátos ötvö-zete jelent meg lelki szemeink előtt, ami erős motivációt, akár *ihletet* jelentett a továbbiakhoz.

Az egyik csapat kreatív dokumentumfilmbe kezd, amelyhez Dobák Judit antropológustól egy közel 10 éve rögzített interjú hanganyagát használják alapul. Újra meg újra meghallgatják, elemzik, majd helyszíneket, képeket keresnek hozzá és így tovább... készül a film!

Egy másik stáb kisjátékfilmet rendez, ahol egy apa–fiú–történet kapcsán tudunk meg információkat a Gyárról. A szöveget maguk fogalmazzák, érdekes találkozás ez a film szintjén is a múlt és a jelen között. Néhányan ezzel párhuzamosan érettségire készülnek, de a tavaszi szünetbe azért belefért a *casting* és a próbaforgatás is.

A forgatások mellett május 6–7-én kétnapos budapesti kirándulás keretén belül látogatást tettünk a Magyar Televízió

épületében, valamint bekapcsolódtunk a 42. Magyar Filmszemle vetítéseibe, szakmai programjaiba. A műhelyből négyen szombaton még felvételiztek a Filmművészetire is, soha jobbkor! A többiekkel a visszaútig megnéztük a Miskolcon forgatott *Utolér* című filmet, melyet Dyga Zsombor rendezett, többek között a Miskolci Filmalap segítségével.

Hát így zárult a tavaszi etap: összeráztunk egymással és a Vasgyárral is, elindultak a filmek, folytatás nyáron.

*

A 10 napos nyári táborba a tavaszi csapat 70%-a jelentkezett, amit sikerként könyveltünk el. Három stáb, három film és 6 új fiatal, akikkel a tábor ideje alatt fogtunk bele a negyedik projektbe. Munkamódszerünk a Nyugat-Európában már jól bevett filmes *workshop*-technika volt, egyfajta *pitching*-tréning keretében. Ez a gyakorlatban azt jelentette, hogy a stábok minden meghívott vendégünknek mozgóképben és 3–4 perces kommentárral bemutatta a projektet. Az így építő kritikákat kapott, a visszajelzéseket pedig a tábor vezetőivel közösen hasznosították és dolgozták fel. A konkrét gyakorlati tanácsokat Groó Diana és Herendi Gábor filmrendezőktől kapták, Báron György filmkritikus pedig egy próba-*pitching*-et rendezett, amely szintén sok hasznos részletre hívta fel az alkotó stábok figyelmét. A nézői és forgalmazói oldalt Aprily Zoltán és Deák Dániel, a dazoo.com két alapítója képviselte, véleményük megerősítést jelentett vagy éppen újabb kétélyeket szült.

Ebből a folyamatból egy rendkívül intenzív utómunka született, melynek köszönhetően egyre jobban letisztult a rövidfilmek képi világa, szöveges része és dramaturgiája. A fiatalok hatalmas elszántsággal dolgoztak a projekteken. Két filmterv konkrétan a nyári táborban fogalmazódott meg és került megvalósításra, ami ilyen rövid idő alatt komoly teljesítmény.

Mindemellett jutott időnk egy egész napos kirándulásra is, amikor ellátogattunk az etyeki Korda stúdióba egy kis feltöltődésre.

Összességében egy rendkívül sikeres és jó hangulatú tábor és tavaszi etapot tudhatunk magunk mögött, melynek eredményeként a Filmgyár műhelyben négy rövidfilm készült el. Olyan alkotások, melyek nem csak attól egyediek, hogy 15–22 év közötti fiatalok szemével láttatják az egykori és a mai Vasgyár történetét, de filmszakmai szempontból is megállják a helyüket.

Madaras Péter

FILMGYÁR